

1. 11. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Záloha na náklady insolvenčního řízení před a po novele insolvenčního zákona

Dne 01.07.2017 vstoupila v účinnost rozsáhlá novela zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění (dále jen „insolvenční zákon“), která s sebou přináší mimo jiné změny spojené s úhradou zálohy na náklady insolvenčního řízení v případě podání věřitelského insolvenčního návrhu.

PADĚRA | RADA & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Před novelou insolvenčního zákona záleželo zcela na uvážení insolvenčního soudu, zda přistoupí k výzvě k úhradě zálohy na náklady insolvenčního řízení, a to jak v případě dlužnického insolvenčního návrhu, tak insolvenčního návrhu podaného věřitelem. Insolvenční soud mohl přistoupit k výzvě k úhradě zálohy na náklady insolvenčního řízení za situace, že jsou tyto návrhy bezvadné, a to včetně příloh [1].

Dlužnický insolvenční návrh

Po novele insolvenčního zákona se výše uvedený postup při uložení povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení vztahuje dále pouze k insolvenčnímu návrhu podaného dlužníkem, kdy i nadále je pouze na uvážení insolvenčního soudu, zda přistoupí k rozhodnutí, kterým uloží povinnost uhradit zálohu na náklady insolvenčního řízení.

Insolvenční soud přistoupí k uložení povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení, je-li to nutné ke krytí nákladů řízení a prostředky k tomu nelze zajistit jinak, což platí i tehdy, je-li zřejmé, že dlužník žádný majetek nemá. *„Účelem institutu zálohy je především překlenout tak nedostatek finančních prostředků a umožnit insolvenčnímu správci výkon jeho funkce i po rozhodnutí o úpadku, a rovněž poskytnout záruku úhrady odměny a hotových výdajů insolvenčního správce pro případ, že by je nebylo možno uhradit z majetkové podstaty (§ 38 odst. 2 IZ).“*[2].

Maximální výše zálohy na náklady insolvenčního řízení ukládané dlužníkovi je určena definitivně, a to částkou ve výši 50.000,- Kč. Spočívá tedy na úvaze insolvenčního soudu s ohledem na okolnosti konkrétního případu, jakou výši zálohy na náklady insolvenčního řízení insolvenčnímu navrhovateli - dlužníku - uloží, přitom je však vázán zákonnou hranicí možné výše uložení zálohy.

Nebude-li záloha na náklady insolvenčního řízení dlužníkem ve lhůtě stanovené insolvenčním

soudem zaplacená, může insolvenční soud insolvenční řízení před rozhodnutím o insolvenčním návrhu zastavit. Neučiní-li tak insolvenční soud, může přikročit k vymáhání zálohy, o čemž musí být insolvenční navrhovatel poučen.

Věřitelský insolvenční návrh

Ustanovení § 108 odst. 1 insolvenčního zákona nově zní: *„Je-li podán insolvenční návrh věřitele proti právnické osobě, která je podnikatelem, je navrhovatel povinen složit zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50000 Kč, a je-li podán insolvenční návrh věřitele proti právnické osobě, která není podnikatelem, nebo proti fyzické osobě, zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 10000 Kč; záloha je splatná spolu s podáním insolvenčního návrhu. To neplatí, je-li insolvenčním navrhovatelem zaměstnanec nebo bývalý zaměstnanec dlužníka, jehož pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích, je-li insolvenčním navrhovatelem spotřebitel, jehož pohledávka spočívá v nároku vyplývajícím ze spotřebitelské smlouvy, a v případech podle § 107 odst. 1.“* **V případech věřitelských insolvenčních návrhů dále nebude povinnost složit zálohu na náklady insolvenčního řízení závislá na rozhodnutí insolvenčního soudu a insolvenční navrhovatel - věřitel - je povinen složit zálohu vždy.**

Jedná se o jedno z ustanovení novelizovaného insolvenčního zákona, jenž má eliminovat podání šikanózních insolvenčních návrhů ze strany věřitelů, jež se insolvenčními návrhy chtějí domáhat diskreditace dlužníků. Zákonodárce zvolil jako kritérium výše úhrady zálohy na náklady insolvenčního řízení podle toho, zdali je insolvenční návrh podáván vůči právnické osobě - podnikateli - či proti právnické osobě - nepodnikateli - nebo fyzické osobě.

Záloha na náklady insolvenčního řízení dle ust. § 108 odst. 1 insolvenčního zákona je splatná spolu s podáním insolvenčního návrhu věřitelem. Insolvenční soudy na portále www.justice.cz zveřejňují číslo účtu, na nějž je potřeba zálohu složit spolu s instrukcemi k identifikaci platby.

Výjimky z povinnosti uhradit zálohu na náklady insolvenčního řízení

Insolvenční zákon vyjímá i nadále z povinnosti hradit zálohu na náklady insolvenčního řízení insolvenční navrhovatele opírající svou aktivní legitimaci k podání insolvenčního návrhu o pracovněprávní nárok, výjimka se současně vztahuje na bývalé zaměstnance dlužníka. Před novelou insolvenčního zákona nebylo přímo stanoveno vyloučení povinnosti k úhradě zálohy na náklady insolvenčního řízení u bývalých zaměstnanců dlužníka, nicméně dle právní teorie se vztahovalo vyloučení této povinnosti i pro bývalé zaměstnance dlužníka. Pro uplatnění této výjimky rozhoduje charakter a původ pohledávky insolvenčního navrhovatele, nikoli jeho postavení v okamžiku rozhodování insolvenčního soudu o uložení povinnosti uhradit zálohu na náklady insolvenčního řízení. Úmyslem zákonodárce osvobodit zaměstnance od povinnosti hradit zálohu na náklady insolvenčního řízení bylo z důvodu obavy, že nebudou mít v důsledku nehrazení mzdy dlužníkem dostatek finančních prostředků k úhradě zálohy, což by jim bránilo domáhat se úspěšně vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka a uspokojení jejich nároků v insolvenčním řízení. Tato obava je důvodná nikoli jen ve vztahu ke stávajícím zaměstnancům dlužníka, nýbrž i ve vztahu k bývalým zaměstnancům dlužníka, tím spíše, že řada z nich může být v době podání insolvenčního návrhu nezaměstnaná.

Nově je zavedena výjimka z povinnosti složit zálohu na náklady insolvenčního řízení, je-li insolvenčním navrhovatelem spotřebitel, jehož pohledávka spočívá v nároku vyplývajícím ze spotřebitelské smlouvy či v případech podle ust. § 107 odst. 1 insolvenčního zákona, tedy že jedná o věřitele, který svým insolvenčním návrhem přistoupil k insolvenčnímu návrhu věřitele podaného dříve.

Sankce za neuhrazení zálohy na náklady insolvenčního řízení věřitelem

Neuhrazení zálohy na náklady insolvenčního řízení je dle ust. § 128a odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona novým důvodem pro odmítnutí insolvenčního návrhu pro jeho zjevnou bezdůvodnost. Insolvenční soud může v rozhodnutí, jímž odmítá insolvenční návrh pro zjevnou bezdůvodnost, uložit insolvenčnímu navrhovateli, aby za jeho podání zaplatil pokutu určenou až do výše 500.000,- Kč, a to se zřetele, ke všem okolnostem věci, což je oproti dosud stanovené částce ve výši 50.000,- Kč značné navýšení sankce pro insolvenčního navrhovatele. Avšak i v tomto případě záleží zcela na uvážení insolvenčního soudu, zda k uložení sankce v podobě pokuty přistoupí, stejně jako jakou konkrétní výši stanoví.

Závěrem

Po novele insolvenčního zákona zůstává právní úprava a podmínky pro úhradu zálohy na náklady insolvenčního řízení nezměněná pouze pro insolvenční navrhovatele - dlužníky. Pro insolvenční navrhovatele - věřitele - však přináší citelné změny a tito insolvenční navrhovatelé musí předem zvážit, zda mají dostatek finančních prostředků ke složení zálohy na náklady insolvenčního řízení již před podáním insolvenčního návrhu. Až na výjimky z povinnosti uhradit zálohu na náklady insolvenčního řízení v tomto článku zmíněných, nebude pro nezaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení insolvenčním navrhovatelem - věřitelem - vůbec možné přistoupit k věcnému projednání insolvenčního návrhu, neboť samotná skutečnost neuhrazení zálohy je důvodem pro jeho odmítnutí. Praxe v čase ukáže, zda se zavedením povinnosti uhradit spolu s podáním věřitelského insolvenčního návrhu zálohu na náklady insolvenčního řízení povede ke snížení počtu podaných insolvenčních návrhů, jakožto i eliminaci šikanózních insolvenčních návrhů.

Mgr. Jan Rada

Mgr. Martina Šrámková

[PADĚRA, RADA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář](#)

Bulharská 588/1
101 00 Praha 10

tel.: +420 773 240 555

e-mail: info@akprp.cz

web: www.akprp.cz

[1] Usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 16.07.2008, sp.zn. KSUL 44 1893/2008, 1 VSPH 96/2008-A, 1 VSPH 110/2008-A, Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22.12.2011 sp.zn. MSPH 78 INS 8460/2011, 3 VSPH 878/2011-A-12

[2] Usnesení Vrchního soud v Praze ze dne 19.06.2009 sp.zn. KSPA 56 INS 4540/2008, 1 VSPH 238/2009-A

V tomto článku dále čerpáno z: Kozák, J., Dadam, A., Pachel, L. Insolvenční zákon a předpisy související. Komentář. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016, 1668 s. ISBN 978-80-7552-135-4

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)